

Pensjonsområdet: NHOs forventninger

Forsikringskonferansen

Sjeføkonom Øystein Dørum
Oslo/digitalt, 25. januar 2022

Kjennetegn ved et godt pensjonssystem

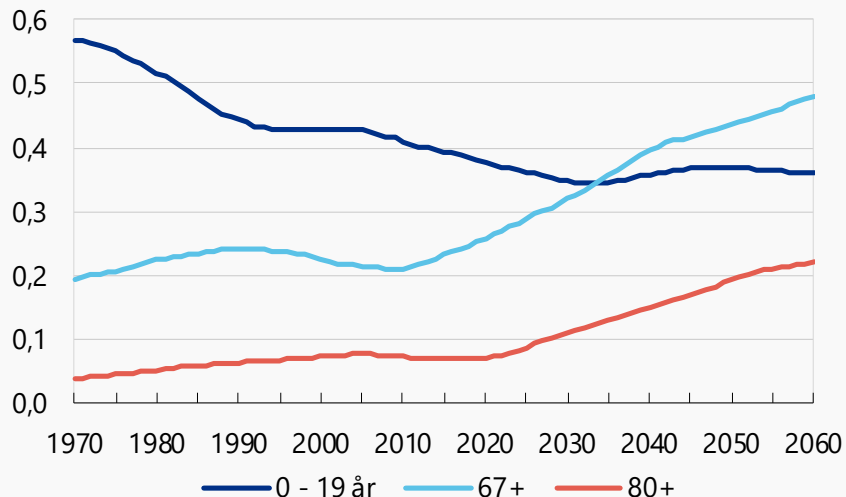
1. Grunnleggende premiss: Kontrakt mellom generasjoner
2. Økonomisk bærekraftig
3. Understøtte arbeidslinjen: Gi insentiv til å stå i arbeid
4. Sosialt bærekraftig: Innbetaling og ytelse opplevd balansert og rettferdig
5. Ha bred tillit og bred oppslutning
6. Stabilt: Ikke gjenstand for hyppige endringer
7. Forståelig og forutsigbart
8. De ulike byggesteinene må stå godt til hverandre

Aldring, oljealder på hell og svakere vekstevne

2060: +706'/750'. +17''' -> 0/ned: Velferdskutt/økt skatt/smartere/flere i jobb

Demografiske forholdstall

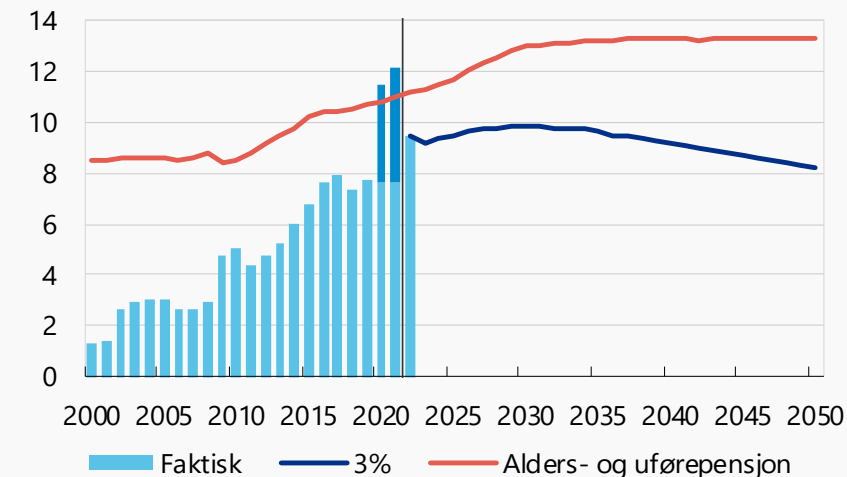
Andel av befolkning 20-66 år

Kilde: Finansdepartementet, PM21/NHO

Strukturelt underskudd og pensjoner

Pst av trend-BNP for F-Norge. Faktisk/3%-bane

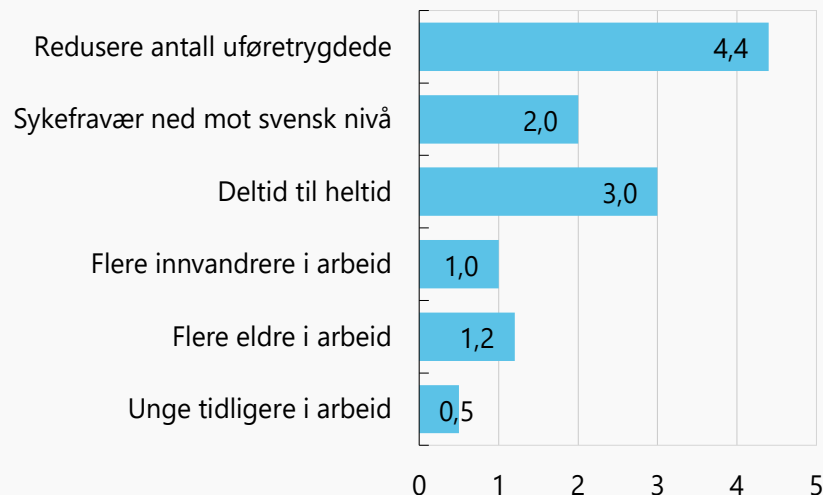
Kilde: Finansdepartementet, NB22/NHO

=> Flere i jobb er PM21s sentrale inndekningsgrep

Vinn-vinn: Økt inntekt, økt skatteinngang, lavere utgifter. På riktig kurs

Økt handlingsrom ved økt sysselsetting

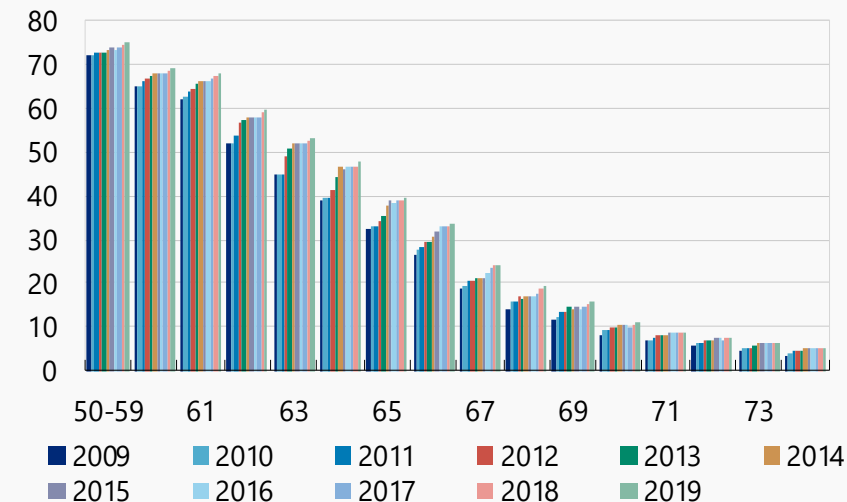
Mrd. 2021-kroner per år

Kilde: Finansdepartementet, PM21/NHO

Lønnstakere

Prosent av alle. 2. kvartal

Kilde: Finansdepartementet, PM21/NHO

Innskuddspensjon: Fra første dag og første krone

- Riktig systemomlegging, men...
- Burde vært kostnadsnøytral (~1,6%)
- Kostbart, særlig arbeidsintensive (tab.)
- Svekker konkurransekraft og lønnsevne
- Uheldig at endringen ble fremskyndet: Forutsigbarhet, prosesser, budsjetter
- Tusen kroner inntektsgrense for lavt: Adm. Kostnader mm
- Ikke fulgt opp Stortingets anmodningsvedtak om mulige kompenserende tiltak

Prosentvis endring i lønnskostnad for ansatt med lønn 4G

	Lønn	
	1-12G	0-12G
Pensjonssats		
2%	1,5%	2,0% (2128 kr)
4%	3,0%	4,0% (4256 kr)
		3,0% (0)

AFP: Dagens modell har en rekke utfordringer

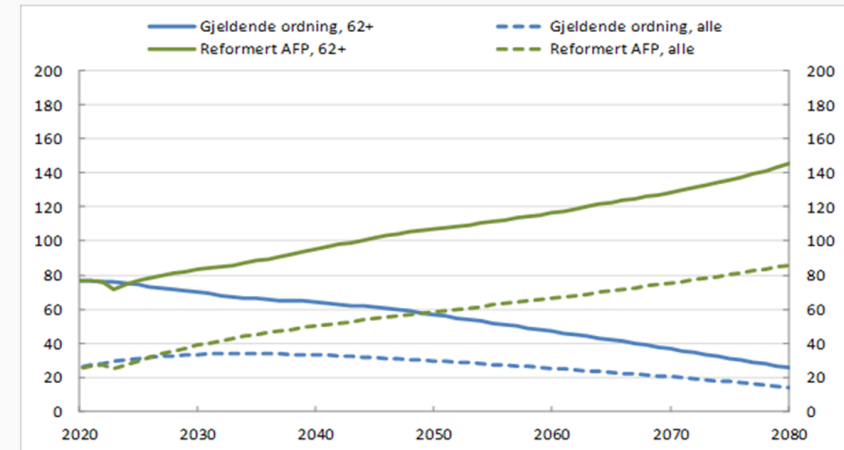
- Kvalifiseringsordning («enten-eller») og «uforskyldt»: Uforutsigbar, urettferdig
 - Liten sammenheng med tid i AFP-bedrift, siste 7/9 avgjør
 - Kan ikke legges til grunn som del av samlet pensjonsplan
 - Lite verdifull for unge
 - Hindrer mobilitet
 - Risiko knyttet til fremtidig bærekraft
 - «Dyr, dårlig», lite attraktiv for flere: Kan hindre det organiserte arbeidslivet
- => 2018-enighet om utredning: Samme premie og ytelse, men til flere

AFP: Ny og bedre modell ferdig utredet

- Tettere sammenheng tid i AFP-bedrift & ytelse: Mer rettferdig & forutsigbar
- Unngå balanseføring: Kvalifisering
- 3 ganger så mange vil få: Mer kostbar
- Flere vil legge til grunn: Bærekraft?
- Paygo uten beskatningsrett: Sårbart
- «Fullfondert» 2043. Risikoregulering?
- Omfordele, 36% lavere ytelse?
- Eller 64% høyere premie, 2,5% -> 4,1%?

Fonderingsgrad (eksempel hvis premienøytral omlegging)

AFP-fondet som andel av bedriftenes juridiske forpliktelser (62+) og forventede samlede utbetalinger, inkludert personer under 62 år ("totalforpliktelser"). 2020–2080. Prosent.¹

¹ Premie 2,5 prosent, nettorente 1 prosent, middlalternativet i SSBs befolkningsframskrivinger 2020.

Opptjeningsatts 0,202 for AFP1 og 2,9 for AFP2

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Pensjon og annen politikk

- Generelt: Beslutninger med lange skygger bør utredes grundig, ikke vedtas etter ikke-utredede representantforslag. [Minstepensjon +4000 og snitt lønn/pris]
- Pensjonsreformen: Overordnede mål må ligge fast. Skal lønne seg å stå i jobb. Mulig tidliguttak gir fleksibilitet. Men bør vurdere heving i takt med levealder.
- Arbeidsmarkedet har både en tilbuds- og etterspørselsside. **Tilbud** handler om (rett) kompetanse, helse, motivasjon, mobilitet og insentiver (arbeidslinje).
- **Etterspørsel** om «alt», men mer spesifikt om seniorpolitikk, særaldersgrenser (opp/bort), lønnsfleksibilitet, risiko (AML 72->70)

Takk for meg!